
Oázu odpočinku i poznání nabízí zahrada Farmaceutické fakulty v Hradci Králové

Oázu odpočinku i poznání nabízí zahrada Farmaceutické fakulty v Hradci Králové

Zahrada léčivých rostlin se rozprostírá téměř v srdci Hradce Králové od roku 1992. Ne že by tam předtím žádná nebyla, jen od svého založení v roce 1970 párkrát změnila jméno. [Zahrada léčivých rostlin Farmaceutické fakulty v Hradci Králové UK](#) se dnes pyšní rozlohou 2,5 hektaru a více než 300 druhů léčivých a brzy i 130 druhů jedovatých rostlin... Čas k reportáži jsem si nevybrala příliš šťastně – celý den bylo pod mrakem, ojediněle se spustil hustý déšť a v celém areálu probíhaly intenzivní rekonstrukční stavební práce. Přesto bylo znát, že všechno kolem se domácí snaží „vymazlit“.

Vítá nás drobná žena, ve které byste jen stěží viděli nekompromisní vedoucí. Ing. Anežka Chlebková mě záhy přesvědčuje, že když je třeba, dokáže zdvihnout hlas a získat zaměstnance na svou stranu. Spolu s ní se o zahradu starají čtyři zahradnice a jeden technický pracovník. Protože jsme dorazili po poledni, a také s ohledem na počasí, zahradníci měli tentokrát práci v zázemí skleníku.

„Od mého nástupu v roce 2014 lze první roky označit za velice hektické. Stály před námi hrubé terénní úpravy, bylo třeba přemístit přes sto tun suti na venkovním areálu, neboť se zde původně nacházela skládka,“ vzpomíná na úvod Anežka Chlebková. Z dalšího vyprávění se dozvídám, že se dříve botanická zahrada nacházela na úplně jiném a mnohem menším protějším pozemku.

Od roku 2005 je zahrada členem Unie botanických zahrad ČR a spolupracuje jak s českými, tak zahraničními zahradami a arborety. Je zároveň evidovanou botanickou zahradou v ČR a osvědčeným partnerem ve vzájemné mezinárodní směně v rámci tzv. Indexu seminum. Součástí moderní budovy, ve které jsme se sešli k rozhovoru, jsou zázemí zahrady, studijní skleníky, sušárna, sklad léčivých rostlin, laboratoř a seminární místnosti. Na budovu bezprostředně navazuje moderní výukový tropický skleník. Historie celého komplexu není stará, studentům a pracovníkům Farmaceutické fakulty slouží teprve od roku 2000.

„Zahrada léčivých rostlin v první řadě zajišťuje praktickou výuku předmětů kateder farmaceutické botaniky a farmakognozie. Na základě jejich požadavků pěstujeme léčivé rostliny pro výzkum a pedagogickou činnost. Zahrada léčivých rostlin spolupracuje rovněž s Českým svazem včelařů Hradec Králové, v jejím areálu jsou v rámci vzdělávání v oblasti včelařství umístěny úly s včelstvy,“ pokračuje ve vyprávění Anežka Chlebková.

A co vaše další chloubka, tzv. Naučná farmaceutická stezka, otevřená před rokem?

„Na třinácti zastaveních se její návštěvník seznámí s jednotlivými vědními oblastmi farmacie. Vede od Farmaceutické fakulty venkovním areálem až do sbírkového skleníku. Její součástí je i tzv. fytotherapeutický systém, který zahrnuje nyní okolo 180 druhů významných léčivých rostlin. Ty jsou v ní rozmístěny do skupin podle léčebného využití. Tak zde najdeme třeba rostliny na nervové choroby, na srdce a cévy, na dýchací ústrojí či léčbu trávení, rostliny močopudné, pro léčbu onemocnění kůže, gynekologické problémy, na záněty svalů, na imunitu, proti stresu organismu a další indikace,“ vypráví vedoucí zahrady a provádí mě od jednoho záhonu k druhému. Poslední, třináctá tabule je zaměřena i na tropické léčivé rostliny. Je umístěna u léčivek a kořeninových rostlin ve sbírkovém skleníku, proto zamíříme i tam.

Džungle na dosah

Ve skleníku jsou zastoupeny rostliny z celého světa. Roste zde třeba epifytní liánovitá orchidej vanilkovníku plocholistého – tzv. vanilka pravá, skořicovník pravý neboli cejlonský, a dokonce plodící banánovník. A co jste dost možná ještě nikdy neviděli, v hradeckém skleníku má plody i monstera skvostná, tropická popínavá rostlina z čeledě áronovitých, která se z Mexika a střední Ameriky přesunula až do našich bytů. Najdeme zde i plazivě rostoucí kapary trnité s nápadným bílým květem, jejichž nerozkvetlá poupata naložená v nálevu patří mezi vyhledávané delikatesy. Při procházce skleníkem rozhodně nepřehlédnete ani mohutnou bylinu papáji obecné, či liánu pepřovníku černého vinoucí se po kmenech fíkovníku lyrovitého.

Bacha, může i zabít

Ve skleníku je asi nejpečlivěji a nejostřeji hlídaná nenápadná sazenice jedné z nejpálivějších chilli papriček – Trinidad Scorpion Moruga. Dosahuje až 2,5 milionu jednotek na tzv. Scovilleově stupnici pálivosti, odpovídající obsahu kapsaicinu v jednotlivých plodech. „Podráždění receptorů nervových zakončení způsobuje pocit pálení. Každého návštěvníka před jejími účinky varujeme. A opravdu zatím každý z nich poslechl,“ prozrazuje mi má dnešní průvodkyně.

Opouštíme skleník a míříme zpět do otevřené zahrady a cestou objevujeme malé ropušky, které mají ve skleníku v podstatě úlohu účinné biologické „zbraně“ proti hmyzu...

„Na své si u nás přijdou též milovníci živé přírody. Hojně rozšíření jsou zde zajáci, bažanti, veverky, nebo na jezírku kachny, výjimečně se ukáže i srnka. Pravidelně

k nám na pozorování chodí ornitologové, v zahradě se totiž vyskytuje široké spektrum ptactva. Od Orlice k nám dokonce zalétává ledňáček. V jezírku před skleníkem se každoročně množí ropuchy zelené a čolci obecní. Svůj domov zde našli i koi kapři,“ pokračuje ve výčtu superlativ spojených s areálem Anežka Chlebková.

Rozárium a pivoňky na dlani

Na podzim 2015 bylo v botanické zahradě založeno malé rozárium s 300 kusy růží v 50 odrůdách od světoznámé francouzské růžařské společnosti Meilland/Richardier. Zároveň s ním vznikla sbírka 50 odrůd bylinných pivoňek, které zahrada získala darem z Průhonic. Příští rok by měla být návštěvníkům zpřístupněna ještě i tzv. francouzská zahrada.

Kdy přijít

Zahrada léčivých rostlin je přístupná zdarma od dubna do října každý pracovní den od 7 do 16 hodin, o víkendech a svátcích od 8 do 12 hodin. Zájemcům o prohlídku sbírkového skleníku je umožněn vstup po celou sezónu, a to na vyžádání.